

RDEČI PRAPOR

Glasilo jugoslovanske socialne demokracije.

Izhaja v Ljubljani vsak
torek, četrtek in soboto.

Naročnina za avstro-ogrske kraje
za celo leto 14 K, za pol leta 7 K;
za četrt leta 3-50 K, mesečno 1-20 K
za Nemčijo za pol leta 7-90, za četrt
leta 4 K; za Ameriko za pol leta
9-50 K za četrt leta 4-80 K

Posamezne številke 10

Reklamacije so poštne proste.
Nefrankirana pisma se ne spre-
jemajo. Rokopisi se ne vračajo
Inzerati: Enostopna pet-vrstica
(širina 88 mm) za enkrat 20 vin-
večkrat po dogovoru.

62. števil.

V Ljubljani, v sredo, dne 25. maja 1910.

Leto XIII.

NASLOVA: Za dopise in rokopise za list: Uredništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana. — Za denarne pošiljave
naročila na list, reklamacije, inzerate i. t. d.: Upravništvo
„Rdečega Prapora“, Ljubljana, Šelenburgova ulica 6/II.

Vabilo na naročbo.

Sodruge in prijatelje vabimo na novo na-
ročbo, dosedanje naročnike pa, katerim je potekla
naročnina koncem meseca maja, da jo zo-
pet obnovijo.

„Rdeči Prapor“

izhaja trikrat na teden ter velja

Za Avstro-Ogrske dežele:

za celo leto	K 14.—
za pol leta	„ 7.—
za četrt leta	„ 3-50
na mesec	„ 1-20

Za Nemčijo:

za pol leta	K 7-90
za četrt leta	„ 4.—

Za Ameriko:

za pol leta	K 9-50
za četrt leta	„ 4-80

Obenem prosimo cenjene naročnike, naj pri-
poročajo naš list svojim sodrugom, prijateljem in
znancem, naj ga zahtevajo po gostilnah in ka-
varnah, v katere zahajajo in naj nam pošljejo
naslove takih znancev, ki bi ga naročili, če jim
ga pošljemo na ogled.

Upravništvo „Rdečega Prapora“.

Vojaške zahteve.

Grof Khuen Hedervary se je v nedeljo privi-
legiranim volilcem četrtega budimpeštanskega okraja
priporočal kot kandidat za državni zbor. Avstrija
je z Ogrsko v tako tesni državni zvezi, da
so vsi važnejši politični dogodki onstran Litve za-
nimivi tudi za avstrijsko polovico habsburške države.
Se več. Avstrija živi že dolga leta v nekakšni od-
visnosti od Ogrske, dasi madžarski politiki nepre-
nehoma tarnajo, da je ravno narobe. Resnica je,
da se naše vlade nikdar ne upajo storiti koraka,
ki bi ne dobil milostnega dovoljenja madžarskih
fevdalnih kričev. Navadno nima Avstrija biti
hvaležna za to, kar prihaja iz Budimpešte. Danes
moramo zabeležiti izjemo. Hvaležni moramo biti
Khuen Hedervaryju za priznanje, katerega ni ni-
kakor mogoče dobiti od naših ministrov. Seveda
ne more naša hvaležnost dobiti naysdušene oblike,
zakaj stvar, katero je razodel ogrski ministrski
predsednik, ne bo razveselila ljudskega srca.

Pred katkim so bile v Budimpešti konference
skupnih ministrov, o katerih se ni uradno poro-
čalo nič drugega, kakor da so bile. Neoficijsko se
je pa zvedelo, da je šlo za program avstrijske mor-
narice in da bo za nove ladje — torej ne za
pokritje starih stroškov! — treba okrog 400 mi-
lionov kron. Avstrijski ministri so molčali kakor
grob. Socialni demokratje so hoteli finančnega mi-
nistra prisiliti, da bi govoril in se v ta namen
predlagali, naj proračunski odsek tako dolgo pre-
kine svoje posvetovanje, dokler ne dobi od mi-
nistra natančnih podatkov o vojaških zahtevah.
Toda meščanskim poslancem je to bilo prevač.
Sklenili so, da je dosti, če se finančni minister po-
zove, da poskrbi pojasnila. Kako pa Bilinski po-
jasnuje take reči, je že davno znano.

Grof Khuen Hedervary se v tem razlikuje od
naših ekselenc. On je povedal na javnem shodu,
da so težka bremena za vojaštvo pred durmi.
Seveda je madžarski grof trdil, da so ta bremena
nujna za našo varnost in pa zato, da lahko izpol-
njujemo dolžnosti napram svojim zaveznikom. Grof
Khuen je ministrski predsednik in mora imeti tako
mnenje. Ampak on sam misli, da vojaške zahteve
niso popularne in v tem ima prav. Ljudstvo, ki
nosi ta bremena, ima sploh o rečeh, o katerih
je govoril Khuen, svoje posebno mnenje.

Kar se tiče varstva države, je ljudski nazer
ta, večno oboroževanje le pospešuje nevarnost, ne
pa varnost. Stara resnica je, da se mnogo smed-
nika laže užge, kakor prazen sod. Pa je še nekaj
drugega. Gospodje, ki premikajo politične oblake,
govore, kadarkoli imajo nove zahteve, o zunanji
nevarnosti. Pri prvi slovesni priliki na seveda zatr-
jujejo, da se nami ni ničesar bati, ker so oni tako
modri in previdni, da so nam po vsem svetu na-
pravili same prijatelje. Pri vsem tem so pa tako
slepi, da ne vidijo notranje nevarnosti, katero
podžigajo s svojimi večnimi zahtevami. Vsa sva-
rilna znamenja, ki se kažejo, jim ne preženo te
slepote.

Denar, ki ga požira militarizem in zadnje čase
še marinizem, se ne da pričarati. Vzeti se ne more
nikjer drugod kakor pri ljudstvu. A če je milita-
rizem kakor raztrgana vreča, v katero se lahko
neprenehoma vsiplje, ne da bi se kdaj napolnila,
ni ljudstvo tisti osel, ki daje na povelje cekine od
sebe. Kadar ni več, tedaj ni več. Če je polje po-
žeto, iščeš zaman žita na njem.

Nevarnost, ki tiči v tem dejstvu, je pa stokrat
večja od vseh zunanjih nevarnosti, ki t č v domišljiji
vojnih in finančnih ministrov.

Ljudstvo bo pa tudi debelo gledalo, če sliši,
da imamo zveze z drugimi državami zato, da ga
molze militarizem. Včasih so nam pripovedovali, da
se sklepajo take zveze zaradi miru. Če bi bilo
tako, bi jih človek pozdravljal. Ampak kje ostaja
razum, če nimajo te zveze drugega namena, kakor
nalagati ljudstvu neprenehoma nova bremena? V
dveh nasprotjih ne more biti resnice na obeh
straneh.

Gospodje smatrajo ljudstvo vsekakor za pre-
velikega tepca in mislijo, da mu lahko govore,
kakor hočejo, pa bo vse verjelo. A zdi se nam,
da se bodo sčasom vendar korenito urezali. Doslej
so res dosegli, kar so hoteli, ker imajo v parla-
mentih večine, ki zastopajo kapitalistični žep, ne
pa ljudskih interesov. A tudi tega bo konec, ko
jih ljudstvo prav spozna.

Izprememba rudniškega zakona.

Pri trgovinskem ministertvu je bila v soboto
seja rudniškega odseka industrijskega sveta, katere
so se udeležili tudi zastopniki ministrstev za notra-
nje zadeve in za javna dela. Predsedoval je cen-
tralni ravnatelj dr. Blaschek. Na dnevnem redu
je bila izprememba § 206 splošnega rudniškega za-
kona, katere je predlagal pododsek socialno-poli-
tičnega državnozbornskega odseka. Izpremeniti se
imajo dosedanje določbe o štiritedenskem izplače-
vanju, namesto tega se ima vpeljati 14 dnevno iz-
plačevanje. Nadalje se zahteva brezplačno doda-
janje orodja, svedave in lesa. Po daljši debati se
je sklenilo sledeče: »Ker bi sklepi socialno-poli-
tičnega pododseka o izpremembi § 206 splošnega
rudniškega zakona, kolikor se čajo skrajšanja iz-
plačevalnih rokov in brezplačnega dodajanja lesa,

kar najobčutneje zadeli interese vsega avstrijskega
rudništva iz gmotnih in varnostnih (!) razlogov,
ne da bi koristila delavstvu bodisi gmotno ali so-
cialno, zavzema četrti oddelek industrijskega sveta
majodločneje stališče proti tem sklepom.» —
Tako so gospodje zopet pokazali svoje »delavske
prijateljstvo«. Njihovo drevje pa menda le ne bo
raslo v nebesa, zakaj zadnje besede nima industrij-
ski svet. Pokazalo se bo kmalu, če je res parla-
mentarni odsek tako brez hrbtenice, da se bo na
povelje uklonil rudniškimi kapitalistom. Predlagal je
navedeni protidelavski sklep glavni ravnatelj
Günther. Njegovo slavno ime si rudarji lahko
zapomnijo.

Socializem in delavstvo.

Predavanje dr. H. Tume dne 24. aprila 1910 v Trzinu.
Konec.

Prostrana, plodna zemlja v rokah posameznih
posestnikov se obdeluje po mizerno plačanih polje-
delskih delavcih, da se potem pridobljeni plod
pretvarja v alkohol. Krompir, žito, ki bi lahko
služili milionom in milionom lačnih delavcev v
zdravo in krepko hrano, jim odtezata kapitalizem
in država, da se vari iz njega strup ter zastruplja
delavec, ki naj pa za to znaša skupaj bogastvo in
služi posameznim posestnikom zemlje in plodov.
Milion človeških trupel se zastrupljajo zato, da se
gromadi malemu številu ljudi bogastvo!

Alkoholizem

naj bo edina omama, in v tej edini zabavi
naj se delavec in kmet ne zavedata lastnega po-
lozaja in izkoriščanja po kapitalizmu gospode!

Vsa cerkvena in posvetna gospoda ob dva-
tisočletni krščanski vzgoji v cerkvi in šoli ni do-
segla več, nego da se delavec in kmet ves teden
muči in trudi, v nedeljo pa posluša čisto prazno
besedičenje po cerkvah, na to pa ubija svoj um
z alkoholom. Poleg cerkve je od nekdaj stala
krčma, in še danes je to privilegirano mesto. Tudi
danes velja za veliko število kmečkih fantov, da
»vestno« ne zamude svoje jutranje maše in po-
poldanskega krščanskega nauka, potem pa popi-
vajo in vasujejo pozno v noč ter si drugega dne
pravijo med seboj: Da ni bilo lustno, če niso bili
pijani in pri dekletih, ali če se niso stekli. Radi
tega priletnja zavedno delavstvo vedno odločneje
boj proti alkoholizmu; antialkoholizem je
viden znak nastopajoče izobrazbe med delavstvom.
Antialkoholistično mora postati delavstvo, brž ko si
je izvojevale izboljšanje mezde, skrajšanje delav-
nega časa ter stoji pred vprašanjem, kako obrniti
prosti čas.

Dosedanja pot cerkvene in posvetne gospode
kaže le na degeneracijo; zato je prvi klic de-
lavstva: Proč od dosedanje korumpirane družbe!
Proč z alkoholizmom! Proč s seksualnostjo kot
zabavo! Meščanstvo je to pot začrtalo s sifilide in
paralizo!

Delavstvo pa tudi vidi, da je njegovi izobrazbi
zaprt pot po prisilni državni in cerkveni organi-
zaciji; zato zahteva

Samoupravo v državi,

zato zahteva ločitev države od cerkve, ker
vidi v cerkvi prisilno etično in versko organizacijo
v družbi s prisilno socialno-drjavno organizacijo.
Ako tisočletna državna in cerkvena
vzgoja ni imela dosedaj drugega rezul-
tata, nego sifilide, paralizo ter ubi-
janje prostega časa, mora delavstvo ho-
diti nova in zavednejša pota. Država je

posojala svojo brahijalno silo cerkvi v izvrševanju moči nad delavstvom in poljedelcem takrat, ko niso bili še godni za samostojno mišljenje. Ko se otrok ne zna drugače nego mehanično učiti, takrat se začneja vplivanje cerkvene gospode na človeški um, jame se ubijanje prostega gibanja srca; brezmišelnost ponavlja otrok za otrokom nerazumljene neprečustvovane nauke o bogu, o neumrjelnosti duše, o peklju in večni kazni i. t. d. Zato naj uči nova šola otroka, kar je potrebno za življenje v družbi, razvija naj mu um, okus in čustvo, uči naj otroka zgledov iz zgodovine človeškega razvoja, uči naj ga krepkega prirodnega življenja ter naj prepusti že razvitemu mladeniču, da si poišče potem sam svoje vero, ki se prilaga njegovemu značaju.

Vera ima vrednost le, če izvira iz prepričanja in če izvira iz globokega čustvovanja. Nobena vera pa ni ona, ki je le mehanična konfesija iz mehaničnega spomina. Nравstvenost obstoja le, če izvira iz prirodnega spoznanja človeške družbe, ne pa, če se izvršuje po predpisih iz strahu pred hudicem in peklom. Zato je prepogoj izobrazbi svobodna šola ter predpogoj svobodne šole ločitev cerkve od države.

Iz stranke.

Jugoslovanski kongres v Ameriki.

Kmalu po lanskim jugoslovanskim konferenci v Ljubljani so se posvetovali tudi naši ameriški sodrugi, če bi ne kazalo, ustvariti ožje stike med posameznimi jugoslovanskimi socialno-demokratskimi organizacijami v Ameriki in se je sprožila misel, da se skliče v ta namen jugoslovanski kongres. O tem smo že svojčas poročali. Da se izvrše priprave, se je ustanovil odbor, v katerem so zastopani slovenski, hrvaški, srbski ter bolgarsko-macedonski socialisti. Ta odbor je pridno delal in razpošilja sedaj organizacijam sledeči predlog:

1. Da se kongres vrši v nedeljo, 3. in v ponedeljek, 4. julija (Independence Day);
2. da se v soboto zvečer, 2. julija vrši predkonferenca delegatov;
3. da se predkonferenca in kongres vršita v Chicagu, Ill.;
4. da zamore vsaka organizacija izbrati po dva delegata;
5. da se pozovejo člani, da dajo dobrovoljne prispevke za pokritje stroškov pred sklicanjem kongresa;
6. da bodi začasni dnevni red sledeči:
 - I. Otvoritev in konstituiranje kongresa:
 - a) pozdrav medjugoslovanskega odbora za sklicanje kongresa;
 - b) volitev treh članov za pregled pooblastil;
 - c) volitev petih članov za sestavo dnevnega reda;
 - d) volitev dveh predsednikov in štirih zapisničarjev;
 - II. Poročila slovenskega, hrvaškega, bolgarskega in srbskega poslanstva o gibanju in položaju organizacij.
 - III. Organizacija Jugoslovanske Socialistične Zveze v Ameriki:
 - a) referati in resolucije;
 - b) zaključek o programu;
 - c) pravila.
 - IV. Zvezina tiskarna.
 - V. Volitev upravnega in nadzorovalnega odbora Jugoslovanske Socialistične Zveze.
 - VI. Slučajnosti.
 - VII. Razpust kongresa.

Chicago, Ill., 28. aprila 1910.

S socialističnim pozdravom

Medjugoslovanski odbor
za sklicanje kongresa:

Dimiter Ekonomoff, M. Glumac-Jurišić,
Milan Hedji, Ivan Molek, Dušan Popović,
C. Parizanović, B. R. Savić, N. Stojanoff
Jos. Zavrtnik st., Stjepan Zlodi.

O Ljubljanski konferenci. V soboto pred binkoštnimi prazniki je bila konferenca ljubljanskih zaupnikov, ki se je bavila z lokalnimi zadevami in s tiskom. Poročali so sodrugi Kocmur, Etbin Kristan in Mlinar. Splošno se je naglašala potreba, da se strankino časopisje bolj razširi, tako da se izvrši sklep zadnjega strankinega zbora, ki nalaga vsakemu sodrugu dolžnost, da je naročen vsaj na eno strankino glasilo. Z

ozirom na to, da je položaj mnogo ljubljanskih delavcev še gospodarsko slab, se zahteva za začetek, da je vsak sodrug naročen vsaj na sobotno številko „Rdečega Praporja“. V tem zmislu predlagana resolucija se je soglasno sprejela. Naloga vseh zaupnikov in lokalnih odsekov je, da skrbijo z vsemi močmi za izvršitev tega sklepa. Delavec, ki ne čita strankinega časopisja, sploh ne more biti socialni demokrat. Odkod naj se pouči o političnih razmerah in dogodbah, o strankinem življenju? Naše časopisje je itak še tako ubožno, da ne more objavljati na svojem omejenem prostoru, kar bi bilo želeto. Če pa delavec še tega ne čita, kar se mu more dati, je pa popolnoma nemogoče, da bi prišel do pravega spoznanja svojega položaja. To se mora izpremeniti, če hočemo dobiti zavedne sodruge v vse organizacije. Konferenca izreka torej svoje prepričanje, da se bodo ne le vsi zaupniki, ampak tudi vsi sodrugi, ki so že naročniki „Rdečega Praporja“, potrudili, da se izvrši sklep in da bo res vsak organizirani sodrug naročen vsaj na sobotno številko. Kadar se to uresniči, bo tudi mogoče, da se list razvije in da bo lahko dajal čitateljem več gradiva.

O Delavski kolek za Kranjsko, Štajersko in Koroško. Založništvo tega koleka, ki je slično onemu za Goriško, Istro in Primorsko, je po nalogu izvrševalnega odbora stranke prevzel sodr. Ivan Kocmur, pri katerem imajo organizacije in zaupniki na Kranjskem, Štajerskem in Koroškem odslej napravljati svoje naročbe. Organizacije na Goriškem, Primorskem in v Istri naročajo kolek slejkakor prej pri sodrugu Jos. Patejani v Gorici. Sodrugi in organizacije, tako strokovne kakor gospodarske, so naprosene, da se pridno poslužujejo delavskega koleka, ki utegne donosati stranki čedne dohodke. Rabi se lahko kot pečatna znamka pri poštnih pošiljkih, kakor: pismih, zalepkah, dopisnicah, razglednicah, zavojih itd. Naj se ne odda nobena pismena ali kaka druga pošiljatev, da bi ne bilo na njej delavskega koleka. Dalje se lahko naleplja na zastopnice pri raznih delavskih prireditvah, na dopisnice in zalepke pri šalji pošti ter tudi na dobitke pri srečolovu, tomboli itd. Noben sodrug naj ne gre na volišče, ne da bi poleg imena kandidato-vega ne nalepil vsaj en delavski kolek. Vsaka delavska vezelica ali druga priredba služi tudi v to, da se razpeča čim več delavskega koleka. Prosi se še posebno vse strokovne in gospodarske organizacije, naj sklenejo, da se vsa pisma opremijo z delavskim kolekom. Naročbe iz Kranjske, Štajerske in Koroške je posiljati edino na naslov: Ivan Kocmur, Ljubljana, Gosposka ulica št. 12. Cena kolku e v Ljubljani ista, kakor v Gorici. Posamezen svod stane 2 vinarja. Manj kakor 50 kolkov je po pošti ne pošlje, izvzemši če se obenem vpošlje tudi denar. Da ni preveč nepotrebnih stroškov (za naknadno pošiljanje denarja in eventualne opomine), se priporoča, da se obenem z naročbo vpošlje tudi denar (lahko tudi v poštnih znamkah). — Sodrugi in organizacije, sezite po delavskem koleku!

Politični odsevi.

* Državni zbor ima na prvi seji dokončati debato o „Vojnem zboru“ in rešiti nujni predlog o vseučiliščih. Seja klubskih načelnikov je sklenila, da ima biti zbornična seja le po enkrat na teden, da dobe odseki dovolj časa za delo.

* Svobodno združitev slovanskih strank v državem zboru predlaga neki neimenovani poljski politik. Ta združitev ne bi imela biti nacionalen „blok“, tudi ne zveza s klubskimi pravili, ampak le nekaka stalna konferenca, na katero bi vsaka meščanska slovanska stranka pošiljala gotovo število svojih zaupnikov. Če bo kaj kruha iz te moke, je še vprašanje.

* Anketa državnih uradnikov o službeni pragmatiki se je sesla v soboto.

* O telesni vzgoji mladine je izdal naučni minister grof Stürgkh naredbo, v kateri poziva ravnatelje in učiteljske zbornice, naj gledajo čim več odstranjevati zapreke, ki tiče v zunanjih razmerah. Priporoča se, pridobiti za podpiranje šolskega stremljenja tudi starše in varuhe ter prijatelje vzgoje; v ta namen naj bi se snovala posebna društva. Naredba upozarja na različne igre in športe, ki se deloma že negujejo v solah in ki jih priporočajo strokovnjaki, zlasti na veslanje ter strelnost vaje. Velika važnost se polaga na to, da naj tudi slabši letni čas in slabo vreme ne prekine takih vaj. Po dvakrat na teden naj bi popoldne ne bilo ne šolskega pouka, ne nalog. Tudi domače delo učencev naj bi se omejilo s tem, da bi se naloge izdelovale v šoli.

* 73 nemških državnih poslancev, med njimi socialni demokratje, člani napredne ljudske stranke, centruma, nemške reformne stranke in Poljaki so poslali ruski dumi pismen protest proti uničenju finske ustave. Protestni spis se opira na mnenje uglednih poznavalcev mednarodnega prava in rusko-finskega razmerja.

* Na francoskem narašča nezadovoljnost z rusko zunanjo politiko. „Temps“ ostro kritizira preložitve 5. ruskega armadnega zbora z levega brega Visle v Perma in Vologdo in izraža svoje ogorčenje, da je o tako važni vojaški izpremembi izvedla francoska javnost šele vsled indiskrecije ruskih

časopisov. Francosko-ruska zveza obsega vojaško pogodbo, katere se tiče tudi preložitve armadnega zbora. „Temps“ pravi: Če obračamo pozornost na to stvar, ne mislimo, da povzroča sedanjemu evropski položaj kakšno vznemirjanje. Ampak mir se zaklada na ravnotežju, ravnotežje pa na zvezah, ki imajo ceno le z ozirom na vojaški položaj.

* Pri danskih volitvah za folkething (parlament) je bilo izvoljenih 56 članov združene levica, 13 članov desnica, 20 radikalcev in 24 socialističnih demokratov. Združena levica je izgubila 5 in pridobila 13 mandatov, radikalci so izgubili 6 in pridobili 6, socialisti izgubili 5 in pridobili 5 mandatov, desnica je izgubila 9 in pridobila 1 mandat. Vojni minister Nielsen in trgovinski minister Weimann sta propadla.

* Nemški anarhisti so imeli minoli teden zborovanje v Halle ob Sali. Trajalo je štiri dni. Prišlo je do hudih sporov med dvema strujama, namreč med „Federacijo nemških anarhistov“ in takozvano „Socialistično zvezo“ (Sozialistischer Bund). Zadnjemu so očitali, da izdaja socialistična načela s snovanjem naseljevalnih društev. Njegovemu voditelju Landauerju so še posebej očitali, da je prevelik utopist, ker se bavi s stvarmi, ki se ne dajo uresničiti. Anarhistične naselbine bi kmalu propadle, bi pa bile le na korist državi, proti kateri bi se imele bojevati. Landauer je razburjen odgovarjal, da ne more zaupati svojim tovarišem, ki ne morejo izvesti niti ideje splošne stavke, pa še manjših nalog ne. Anarhistične naselbine bi imele biti podlaga za ustanovitev nove družbe. — Zbor se je bavil tudi z demonstrativno volilno stavko, kakršno predlagajo socialni demokratje. Reklo se je, da se ž njo ne bo preveč povečal vpliv parlamenta, ampak da bodo anarhisti iz solidarnosti stavkali. Trdilo se je, da se anarhizem širi v renski pokrajini. Na zboru je bilo zastopanih 100 skupin.

* Romatije na Kreti. Na zadnji seji kreč. narodne skupščine je naznanil predsednik začasne vlade na Kreti, da se bode vlada pridružila vsem diplomatičnim korakom vevlasti za ohranitev sedanjega razmerja napram Turški. V današnji seji je izrekla zbornica vladi zaupanje in je sklenila, da ne more pripustiti mohamedanskih zastopnikov, ki nočejo prisesti v imenu grškega kralja k posvetovanju, dasi se bode strbelo za popolno varnost mohamedanskega prebivalstva na Kreti.

* Varstvene države za Krete so baje naznačile turški vladi, da smatrajo prisego krečan. poslancev v zbornici za neveljavno in da bodo pragnile nad Kreto obsedno stanje, ako bi se sklenilo poslati zastopnike na veliko grško narodno skupščino. Tudi nameravajo vevlasti grško narodno skupščino razpustiti.

* Turška vlada je prepovedala izvoz konj.

* Vstaja v Albaniji. Vali v Kosovem poroča, da je v okolici Kačanika in Verisovića oddalo že 4 tisoč Albancev puške. V Mitrovici se začne pobirati orožje danes. V verisovskih ječah je zaprtih 50 vstašev. Izročeno orožje bodo porabili za oboroženje črne vojske. Turška vlada misli namestiti na Kosovem polju stalno 200 orožnikov.

Domače vesti.

— Najnovejši bojni klic klerikalcev je jako zanimiv. Ko so pobožni gospodje ustanovili „Slovensko Stražo“, so imeli mnogo govoranc, posebno o svojih veselostenskih mislih in čutih. Od teh splošni fraz so se pa močno razlikovale besedni tovarnarja Pollaka, ki je zaklical: „Ven s hinavci in dobičkarji iz stranke!“ „Slovenec“ dodaje, da je tem besedam sledilo viharno odobravanje. To ne more pomeniti nič drugega, kakor da so bili zborovalci prepričani, da imajo v stranki hinavcev in dobičkarjev. Če se je pa oglašil govornik na shodu s takimi besedami, so morali vsaj nekateri gospodje hinavci in dobičkarji postati že zelo neprijetni v stranki. Ampak slišale so se tiste besede kakor nekakšno razodetje in to je pravzaprav edina čudna reč. Zakaj sicer je že ves svet davno vedel, da imajo klerikalci hinavce in dobičkarje med seboj. Kljub burnemu odobravanju pa vendar ne verjamemo, da bodo resno izvajali novo načelo. Zakaj na Kranjskem, Štajerskem in Goriškem je klerikalna stranka danes vladajoča. To more ostati le, dokler ima večino. Če bi pa začela dosledno metati hinavce in dobičkarje iz stranke, bi večina skopnela kar čez noč. Zato je bolj verjetno, da ostane še nekaj časa pri starem. Če se začne enkrat sreča klerikalne stranke obračati, pojdeje itak hinavci in dobičkarji sami — tja, kjer bo novi dobiček. Se pravi — če bo prostora.

— Počizlet priredi pevski zbor „Vzajemnosti“ v nedeljo, 29. t. m. v Kozarje Otok od društvenega lokala, Selenburgova ulica, ob 2. popoldne. Udeleženci z Viča, Glinc in iz Rožne doline se lahko med potjo pridružijo.

— Ruda nevlita je obiskala v soboto zvečer tudi Kranjsko. Nad savsko dolino med Zagorjem in Savo se je utrgal oblak in z ondotnih hribov je podivjano valovje naneslo ogromno množino kamenja in peska na tir južne železnice in v predore pod tirom. Na dva do tri kilometra daljave je bil tir vsled tega deloma zasut. Sava je pa močno narasla. Sreča je bila, da je čuvaj, ki pregleduje progo med Litijo in Zagorjem, opazil, kaj

se je zgodilo in naznanil nevarnost na savski postaji, tako da se je moglo telefonirati v Litijo in v Zagorje, naj ustavijo vlake. Delavci so imeli tri ure trdega dela, preden se jim je posrečilo, osnažiti tir za vlake, ki prihajajo od ljubljanske strani. Sekundarni vlak, ki se vozi zvečer iz Ljubljane v Maribor, je tedaj po triurnem čakanju v Litiji nadaljeval vožnjo. Bilo je pa še treba velike previdnosti. Drugi tir se je šele proti jutru popolnoma očistil, vsled česar so imeli vsi nočni vlaki zamude. Da se ni zgodila večja nesreča, je pripisati le čuvajevi previdnosti, ki je storil več kakor svojo dolžnost.

Arestacije radi «veleizdaje» v Trstu V soboto je bilo aretiranih več oseb, ki so obdolžene veleizdaje. V društvih «Aurelio Luffi», «Società Sportiva Triestina», je policija sekvestrirala razne spise in dokumente. Vzrok tem aretacijam je bila neka dopisnica, ki jo je dobila neka mlada deklica in na kateri so bila razna razžaljenja baje na osebo cesarja. Dosedaj je bilo aretiranih skupaj 36 oseb, večji del mladeniči od 15 do 25 let. Večina teh so bili potem, ko jih je državni pravdnik izprašal, odvedeni v preiskovalni zapor, a drugi so bili izpuščeni na svobodo. Kakor se govori, so te aretacije v zvezi z izletom v Milan, kjer se je neki «navdušeni» Mazzinijanec v svojem govoru spomnil tudi Oberdanka. Je pač tako, da se naša Avstrija boji sama svoje sencc ter v vsaki demonstraciji vidi že čin «veleizdaje». J. pač smešno, da tržaška policija smatra že tudi «mularijo» od 15 let kot nevarne elemente za bodočnost Avstrije, ki baje streme za tem, da pripoje Trst materi Italiji. Ali prepričani, smo pač da se bo tudi ta «veleizdajniška» afera končala v nič, kakor navadno vse druge. Na vsak način je ta «veleizdajniški» čin več kot smešen že radi tega, ker je vanj vpletena sama «mularija». Če si vendar «mularija» piše med seboj dopisnice in ne iz hudobije, ampak več iz neumnosti napiše nanje kakšne neumne fraze, se to vendar ne more smatrati kot čin zarote in veleizdaje.

Dopisi.

Polj. (Umazana politika ljubljanskega «Slovenca».) Bilo bi smešno, da bi ne bilo prežalostno. «Oh, ti uboga, tužna Istra, kako si ti uničena in potlačena!» Tako deklamira «Slovenec» v eni svojih števil. To deklamacijo je zagodel umazani slovenski list, ki nosi krasno ime «Slovenec». Kdo bi ne verjel zvitemu lisjaku, ki premeteno gleda, kako bi ujel svoj plen? Ta slovenska «Blamaža», — tako imenujemo Sušteršičevo glasilo, — se jezi nad istrskimi slovenskimi narodnjakari in njihovim časopisjem. Krega se nad zanikrnostjo in nemarnostjo voditeljev iste stranke, katero je sam nekdanj proklamiral za edino pravo stranko. Repenči se nad istrskimi poslanci in vihti bič nad njimi, zato ker niso ničesar napravili za siromašne istrske kolone. Tepe se s tistimi, s katerimi se je zavezal v avstrijskem parlamentu. Očita jim, da niso ničesar napravili ne za kulturo, ne za gospodarski razvitek istrskih kmetov. Končno pa obsoja tudi istrsko časopisje, ki se bavi v zadnjem času z glagolico v cerkvi, za katero pravi «Slovenec», da mu je toliko mar, kakor za lanski sneg. — Potem modruje, da je nujno potrebno, zato ker se nihče ne briga za usodo bednega Istrjana, da mora duhovščina začeti z organiziranjem kmetov in mu priboriti svobodo za napredek na kulturno-gospodarskem polju. Tako modruje moderni Sušteršičev «Slovenec». A mi, socialni demokrati dodajemo: Ničesar niso napravili istrski narodnjakari-Hejslovanarji in ravno takšen nič bodo napravili klerikalni Sušteršiči in compagna bella od zelene mize. Kajti resnično, resnično vam povemo: Dobro poznamo ene in druge, in ravno tako dobro vemo, da klerikalno-liberalna gospoda stoterih barv, ne gleda na nič drugega, kakor na to, kako bi eni s pomočjo narodnih fraz, drugi pa s pomočjo vere in hudiča zatelebali ljudstvo in vklanjali v kapitalistični jarem, da si potem dele dobicek iz ljudske krvi. Mi bi sedaj vprašali gospodo medenih besed in lisičjega obraza: Kaj ste napravili za kranjskega in goriskega kmeta, katerega ste organizirali po vaši metodi in nad katerim gospodujete in ga zastopate že celo vrsto let v državnem zboru, kjer ste pač imeli odločilno oblast v svojih rokah? Odgovorite, maskirana svojati! Ali ga niste spravili na boben? Ali ga niste spravili na beraško palico, da mora sedaj iti po svetu s trebuhom za kruhom? Odgovorite na naša vprašanja, po beljeni grobovi! Ali ne roma vsako leto tisoče in tisoče Slovencev čez široki ocean v daljno Ameriko, služiti kruh in prodajati svoje meso in kri tujim kapitalistom? Odgovorite, ako ste zmožni, pijavke, trgovci človeškega mesa! Sedaj bi radi v Istri? Se vam me zdi istrski kmet dovolj potlačen in nekulturno razvit. Ali se vam ne zdi dovolj, da je že tako propadel, da na njegovem gospodarstvu škofje, židje in vsakovrstni oderuhi vaše barve? Kdo je bil proti ljudskim šolam v Istri? Klerikalci! Kdo je zapeljeval ljudstvo in ropal njihova posestva in imetje? Razni «božji namestniki». In takšnih vprašanj imamo še veliko, kar na kupe. Lahko bi pisali noč in dan, tedne in tedne, mesece in mesece in še ne bi mogli naštetih tistih krivic, katere ste vi, ljudje črne

duše, napravili ljudstvu. Toda za danes končamo in vam svetujemo: Popravite to, kar ste sami zakrivali in potem obtožujte druge! Torej na svidenje na istrskih tleh. Istrski socialisti.

Zadnje vesti.

Ljudsko štetje. Dunaj, 24. maja. Proračunski odsek je na današnji seji po predlogu dr. Kramarja sklenil, da se ima pri ljudskem štetju popisovati ne le občevalni jezik, ampak tudi narodnost prebivalstva in da se ima preprečiti vsak pritisk. Za predlog so glasovali socialni demokrati in člani slovanskih strank, proti pa vsi nemški poslanci, med njimi tudi krščanski socialci, prijatelji naših klerikalcev. S pomočjo socialnih demokratov je bil predlog sprejet.

Socialno zavarovanje. Dunaj, 24. maja. Pododsek za socialno zavarovanje je razpravljal o § 16, ki obsega določbe o razdelitvi zavarovancev v razrede. Poslanec sodrug Eldersch je predlagal, naj se plačilni razredi pomnože za enega, tako da pridejo v 6. razred plače od 6 do 8 krop, v novi razred pa plače nad 8 kron. Proti temu predlogu je govoril zastopnik vlade sekcijski načelnik Wolf. Poslanec Eldersch je predlagal za slučaj, če se odkloni njegov predlog, naj se 6. razred kakor ostali razdeli v dva pododdelka; prvi naj obsega plače od 6 do 8 kron, drugi pa plače nad 8 kron. Vladni zastopnik je ugovarjal tudi temu predlogu. Odsek je sprejel drugi Elderschov predlog. — Potem se je razpravljalo o okrajnih uradih. Poslanec dr. Licht je predlagal sledeče: Ustanovi naj se zavarovalni urad, ki naj prevzame lokalne posle socialnega zavarovanja, in sicer nadzorstvo nad bolniškimi blagajnami in sodebe v zadevah bolniškega zavarovanja. Druga instanca bi bili deželni zavarovalni uradi, tretja pa centralni zavarovalni urad. Socialno-zavarovalni urad naj bi bil državen, imel naj bi pa okrajne zavarovalne urade z različnimi senati. Za stroške naj bi vlada prispevala po 10 milijonov na leto. Minister Haerdtl je izjavil, da mu je predlog splošno simpatičen, vendar mu mora ugovarjati, ker nasprotuje ustavnemu načelu, da mora biti uprava ločena od sodstva. Tudi poslanec Eldersch ima pomisleke proti združitvi uprave s sodnimi oblastmi; Lichtov predlog se mu pa zdi tako važen, da ga je treba natančno študirati, zato predlaga, naj se pomnoži. Ta predlog je bil sprejet.

Hofrichterjev proces. Dunaj, 24. maja. Včeraj se je pričela pred vojnim sodiščem razprava proti Hofrichterju. Najprej so mu prečitali njegovo izpoved, potem so ga odpeljali. Nadaljuje se čitanje spisov. Ko so ga pripeljali nazaj v celico, je bil ves pobit. Zdaj samo joka in moli.

Hrvatski sabor. Zagreb, 24. maja. Včeraj je sabor izvolil delegate za peštanski državni zbor. Med izvoljenimi je tudi več madžaronov. Po volitvi je ban odgodil sabor do jeseni.

Ogrske volitve. Szegszard, 23. maja. Včeraj je hotel kandidat Kosutove stranke Karol Szabo tukaj razvijati svoj program. Pristaši Justhove stranke so uprizorili tako rabuko, da je bil shod nemogoč. Zandarmerija ga je razpustila.

Belgijske volitve. Bruselj, 24. maja. Po uradnih poročilih je bilo v Bruslju izvoljenih 9 klerikalcev, 7 liberalcev in 5 socialnih demokratov. V celi deželi je bilo izvoljenih 49 klerikalcev, 22 liberalcev, 18 socialistov. Klerikalci so izgubili en mandat, socialisti so pridobili enega. Klerikalna večina se je skrcila na 4 glasove, tako da ni več daleč do konca klerikalne vlade.

Posledice danskih volitev. Kodaň, 24. maja. Ministrski svet je pooblastil ministrskega predsednika Zatlaja, da predloži kralju po njegovem povratku iz Londona demisijo.

Vstaja v Albaniji. Solun, 24. Turške čete prodirajo od treh strani proti ostankom vstašev, ki so združeni pri Drenici. Turške kolone se pomikajo od Pristine, Lipljana in Mitrovice koncentrično. Vstasi se umikajo.

Skoplje. 24. maja. Več arbanaskih četovodij je prestopilo srbsko mejo. Dasi so se sklicevali na to, da so politični begunci, jih je Srbija izročila Turčiji (!)

Vstaja v Nikaragvi. Novi Jork, 23. maja. Vladna topničarka «Venus» je napadla vstaško barko «Ometepe», ki se je pogreznila. 100 oseb je utonilo.

Nova vlada v Perziji. Teheran, 24. maja. Za justičnega ministra je imenovan Serdar Mansur, za trgovinskega Mušir ed Davleh, za poštne Mustamidi Hakan. — Parlament je sklenil poslati tri častnike v Nemčijo, da nakupijo tam 30.000 pušk.

Shodi.

Javni rudarski shodi bodo v nedeljo, dne 29. maja:

V Hrastniku ob 8. dopoldne v gostilni Erzen;

v Trbovljah ob 2. popoldne na vrtu gosp. Božiča;

v Zagorju ob pol 6. popoldne na vrtu gosp. Mihelčiča;

v petek dne 3. junija:
v Idriji ob 8. zvečer;
v nedeljo, dne 5. junija:
v Labinju ob 9. dopoldne. Dnevni red na vseh teh shodih je:

Zavarovanje rudarjev proti ne-
zgodam in državni zbor.

Mislilnje. Pri nas je bil v nedeljo, dne 15. maja t. l. javen shod, ki se je vršil popoldne v gostilni «pri koledvoru». Gozdni delavci in delavci iz žag, ki prihajajo edini v našem kraju v poštev, so se v lepem številu odzvali vabilom; prišlo je na shod tudi več delavskih žena, kar je pozdravljati. Kot poročevalec je prišel sodrug I. Tokan iz Ljubljane, ki je v jasnih barvah naslikal položaj delavcev s posebnim ozirom na razmere v lesni industriji, v katerih živimo tukajšnji delavci. Dalje je razpravljal o zakonodaji o varstvu delavcev, slednjič je dokazal, kako pešča velikih posestnikov živi od delavskih žuljev. Shod je bil nad vse poučen, navzoči delavci so izražali željo, da bi se taki shodi vršili bolj pogostoma. Da ni pozabil govornik raztolmačiti potrebo tesne združitve delavcev v svojih organizacijah, je razumljivo. V tem oziru je pri nas začetek že storjen, na delavcih je ležeče, da svojo organizacijo povzdignejo, ker jim bo ona najzvestejša zaščitnica v vseh njihovih težnjah. O razmerah namih, ki so za nas skrajno neugodne in žalostne, posebno na Pergerjevem posestvu, bomo poročali v kratkem.

Poslano.*

Podpisana «Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev», vpisana zadruga z omejeno zavezo, usoja se z ozirom na ratno pisanje in razne govovice glede oddaje, oziroma sprejema mizarških del pri drž. obrtni soli izjaviti sledeče:

«Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev» ima glasom pravil svoj sedež v Ljubljani in odračunava obrtne davke c. kr. davkarji za mesto Ljubljano. V Ljubljani ima zadruga v Kolzeju na Marije Terezije cesti št. 11 (tam, kjer je bila poprej tvrdka Puc & comp) tudi svojo zalogo in prodajalno pohištva ter svojo osrednjo pisarno. Na Glincah pa ima na svojem posestvu mizarško delavnico, ki je urejena v najmodernejšem zmislu in odgovarja kot taka vsem socialno-higijenskim zahtevam. Člani zadruga morejo biti po § 46 zadr. pravil le mizarji, oziroma lesni delavci; izjemoma se sme sprejeti za člana tudi koga drugega, ki ni mizar, ali takih ne sme biti nikdar več, nego petnajst. Namen zadruga pa je: povzdiga gospodarskega stanja članov mizarjev, kot tako je torej čisto gospodarsko podjetje, ki naj svojim članom pomaga do primerne eksistence. V svrhu revizije in denarnega prometa pa je včlanjena pri «Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani», kateri moramo priznati, da vsestransko in vspešno zastopa naše interese. Vsak dosedanji njen član ima vse sposobnosti, ki jih zakon zahteva za mizarškega mojstra in če bi bilo praktično in bi imelo kak zmisel, vzemo lahko vsi dosedanji njeni člani obrtno dovoljenje za mizarški obrt, pa bo zadruga lahko v 24 urah «zadruga mizarških mojstrov». Ker pa živimo v dobi, ko železni zakoni gospodarskega razvoja kažejo združenje gospodarske sile v svrhu uspešnega boja za obstoj kot nekaj brezpogojno potrebnega, tedaj je umevno, da je «Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev» taka kot je.

S to izjavo, ki naj stvarno pojasni dejanski položaj glede «Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev» — bode naj združena še naša topla zahvala g. županu Ivanu Hribarju in ljubljanskemu občinskemu svetu. Županu Ivanu Hribarju zato, kjer je v svojem poslanem na člane stavbenega odseka in na občinske svetnike spleh strogo stvarno vzel v pretres naše ponudbo za mizarška dela ternam v tem odprl dosedaj zaprto pot — občinskim svetnikom pa zato, ker so s svojim glasovanjem omogočili nam, da moremo pokazati svoje sposobnost pri tako znameniti stavbi.

Prepričani pa naj bodo, tako gosp. župan kot občinski svet ljubljanski in pa tudi vsa druga javnost, ki se zato zanima, da bodo izdelki iz «Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev» v vsakem oziru solidni, in da bodo obstali pred najstrožjo stvarno kritiko. Če so člani «Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev» znali poprej kot mizarji velikih ljubljanskih in tujih tvrdk izdelovati v renome in slavo svojih gospodarjev, bodo to v lastnem interesu znali še bolje.

«Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev» prosi le, da se je kot solidno domačo tvrdko vzame pri vsaki priložnosti kot enakovredno v peštev.

Ljubljana, 23. maja 1910.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Miha Levec s. r. Janko Pogačnik s. r.

*) Za vsebino te rubrike ne odgovarja uredništvo.

Društvene vesti.

§ Upravni odsek «Vzajemnosti» za Spodnjo Šiško priredi v soboto, 28. t. m. ob pol 8. uri zvečer prijateljski sestanek v prostorih gostilne pri «Celarcu», Kolodvorske ulice. Člani se naprošajo, da se sestanka zanesljivo in točno udeležijo in da pripeljejo s seboj svoje rodbinske člane in znanke.

§ Društvo «Ljudski oder» v Trstu priredi v soboto, 28. t. m. ob 1/9. zvečer predavanje v veliki dvorani «Delavskega Doma». Predaval bo sodrug Etbin Kristan o uporih slovenskih in hrvaških kmetov. Društvo je prepričano, da ustreže s tem želji tržaških slovenskih delavcev, zlasti onih ki so slišali prvi del tega predavanja. Vabi pa tudi tiste, ki so bili prvič zadržani, ker bo sobotno predavanje popolnoma razumljivo tudi za one, ki se niso udeležili prvega. V soboto torej v Delavski Dom!

Raznoterosti.

† Preobrat v procesu Haverda. Poročali smo svoj čas o umoru v Segedinu, kjer je Marija Haverda s pomočjo nekega Aladarja Janossyja umorila svojo mater, da bi se tako polastila njenega premoženja. Janossy, ki je s Haverdo imel razmerje, je pri razpravi svoja soobtoženca Haverdo in nekega Vajda popolnoma razbremenil in vzel vso krivdo nase in je v svojo opravičbo dejal, da je dejanje storil v trenutku razburjenja. Vsi trije obtoženci so bili takrat oproščeni. (Kake razmere vladajo na Ogrskem, naj navedemo v ilustracijo to, da so segedinski žurnalisti po oprostitvi razsodbi priredili morilki matere sijajen banket, pri katerem so jo slavili kot mučnico in kras ogrskega naroda, dalje pa, da je bil takratni segedinski državni pravdnik kazensko premeščen, ker se je izkazalo, da je Haverdo, ko je bila v zaporu, po noči obiskoval in ji nosil cvetlice!) Sedaj pa se je pri drž. pravdništvu zopet zgledal Janossy in dal na zapisnik izpovedbo, da ne more dalje gledati, kako Marija Haverda po procesu njega niti ne pogleda več in kako z denarjem, ki ji ga je on s krvavimi rokami pripravil, živi z drugimi ljubčki. Izjavlja, da je izvršil umor vsled prigovarjanja Marije Haverda in Vajda in sicer po od njih izdelanem načrtu. Prosi za ponovitev sodnega postopanja. Stvar drž. pravdništvu bo, dognati resničnost Janossyjeve izpovedbe, ki je že v prvotnem postopanju večkrat premenil svoje izjave.

† Štiri milijone ponarejenega denarja. V Sofiji so te dni aretirali šest oseb, ki so že več kot pol leta ponarejevale bankovce. Kolikor se je moglo dosedaj dognati, je bilo falsificiranih bolgarskih bankovcev za 1 mil. 400.000, srbskih bankovcev za 1 mil. 300.000 in za ravno tako svoto rumunskih bankovcev. Vsota vseh ponarejenih bankovcev znaša torej nad 4 milijone levov.

† Norca je mučil do smrti v Tridentu neki noriški paznik. Oni norec je bil neki kmet, ki je v svoji blaznosti divjal: paznik se je spravljal nad njega ter reveža tako obdeloval, da je umrl.

† Lep občinski zastop imajo v Pittsburgu. 15 občinskih odbornikov je obsojenih v globo 250—5000 dolarjev, ker so se dali podkupovati v občinskih rečeh.

† Od pogreba kralja Edvarda se poroča: Število onih, ki so se pri pogrebu v splošni stiski onesvestili in ponesrečili, je zelo veliko. Vojski in civilisti so cepali kakor muhe. Okrog 9. je bilo stvilo nezgod tako veliko, da so morali mobilizirati vojaški zdravniški oddelek. Največ je bilo seveda slučajev solnčarice, a tudi drugih nezgod je bilo obilo. Neka dama je padla z ograje in si je strla nogo; tudi neka druga ženska se je s padcem hudo ranila. Z nekega drevesa v Hyde-parku je padel dečko na glavo gledalcev; stiri osebe so dobile lahke poškodbe. — Trgovine so bile celi dan zaprte, tudi časniki niso izhajali.

† 2 milijona na cesti. V Moorfluthu pri Hamburgu sta dva moza našla na cesti listino, v kateri je bilo državnih zadolžnic in drugih vrednostnih papirjev v znesku 2 milijona kron. Zgubljen je listino najbrže kak avtomobilist, ki se pa še ni javil.

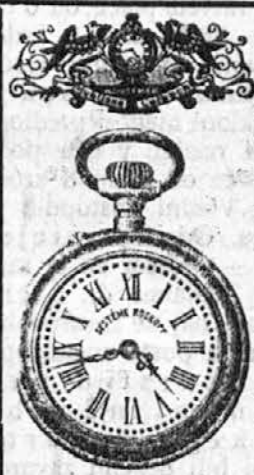
† Bivši minister — krldatar. Bivši ogrski poljedelski minister Festetič je kmalu, ko je odsto-

pil kot minister, prišel v konkurz s pasivo nad 2 milijona K. Sedaj je tožen zaradi prilastitve tujega premoženja krog 100.000 kron. Razprava bo v juniju.

† Konse procesa proti Tarnovski. V petek večer ob pol desetih je bila izrečena sodba v tej senzacionalni pravdi. Glasi se: grfica Tarnovska je obsojena na 8 let in 4 mesece, Prilukov na 10 let in Naumov na 3 leta težke ječe. Tarnovskina služkinja Perrier je oproščena. Vsa poštena javnost bo občutila pri tej razsodbi nekako zadovoljstvo po opravljenih razsodbah v slučajih Steinheil, Borowska, Haverda.

† Eksplozija v rudniku. V szaszvarkem premogovniku v Pečuhu na Ogrskem, ki je 380 m globok, se je 19. t. m. zvečer zvršila eksplozija. 4 osebe so mrtve, 1 paznik in 17 rudarjev pa je zaprtih v globočini, ker se je rov deloma zasul.

† Zopet zrakoplovec ponesrečil. Avijatiki nimajo sreče. V sredo je v Irwisty padel avijatik Rau s svojim monoplanom z višine 10 metrov in je težko poškodovan. Monoplan je razbit.

H. Suttner
Ljubljana Mestni trg
nasproti retovža.

Priporoča svojo bogato zalogo pravih švicarskih ur, zlatnine in srebrnine najfinjšega izdelka po najnižjih cenah. Blago le prve vrste. Cenik na zahtevo zastoj in poštne prosto. Obrnite se zanesljivo na domačo trgovino, kjer boste najbolje postreženi. 100

Našim somišljenikom priporočamo:
Ilirija in Praxin kremo
za čevlje.
Ciril in Metodovo vazelino in vazelino z mednarodno znamko Ciril Metoda ter Polerin čistilo za kovine.
Te predmete izdeluje domača tvornica kemičnih izdelkov
Golob & Volk, Ljubljana. 52—19

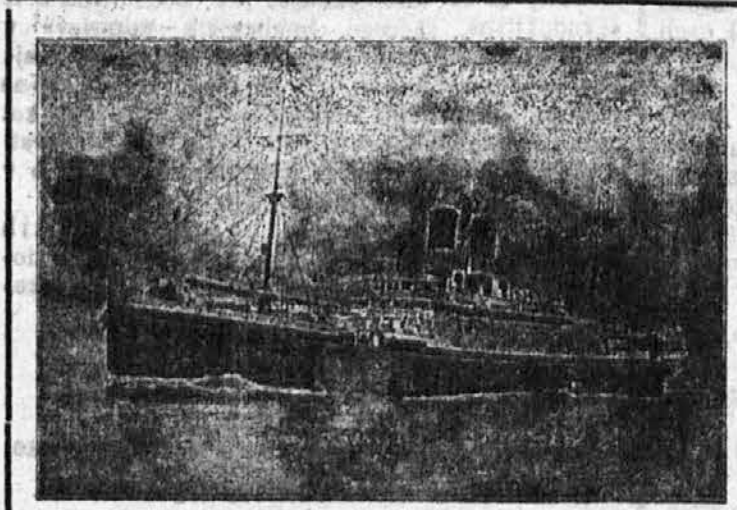
Zavod za pohištvo in dekoracije 26—3
FRAN DOBERLET
Ljubljana, Frančiškanska ulica št. 10.
Ustanovljeno leta 1857. Telefon šte. 97.
Pohištvo vsake vrste od najenostavnejših do najumetnejših. Skladišča tapet, oboknic in okenskih karnis, zaves in preprog. Velika izbira pohištvenega blaga i. t. d. Enostavne in razkošne ženitne opreme v najsolidnejši izvršbi. Uredba celih hotelov in kopališč.

Delniška družba pivovarne Union
Sp. Šiška pri Ljubljani
priporoča svoje priznane izborno
marčno, dvojnomarčno in eksportno pivo
v sodcih in steklenicah. 10—8

Svojim čitateljem priporočamo, da se ozirajo na take tvrdke, ki inserirajo v našem listu.

Maček
je trpljenje hudo,
FLORIAN
pa napravi čudo!
Edini liker za slab želodec!
Ljudska kakovost liter K 2-44.
Kabinetna kakovost " " 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Kavarna
„Unione“ v Trstu
ulica Caserma in Torre Blanca
se priporoča.

Potniki v severno in južno Ameriko
vozijo sedaj le po domači avstrijski progi 52—18
Avstro-Amerikana
Trst - Newyork, Buenos Aires - Rio de Janeiro
z največjimi brzoparniki z dvema vrtenicama, električno razsvetljavo, brezžičnim brzojavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, sveži kruh, posteljo, kopelj i. t. d.
Odhod parnikov: V severno Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.
Vsakovrstna pojasnila dajo drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Štajersko in Koroško:
Simon Kmetetz, Ljubljana, Kolodvorska ulica 26.